

HUSITA

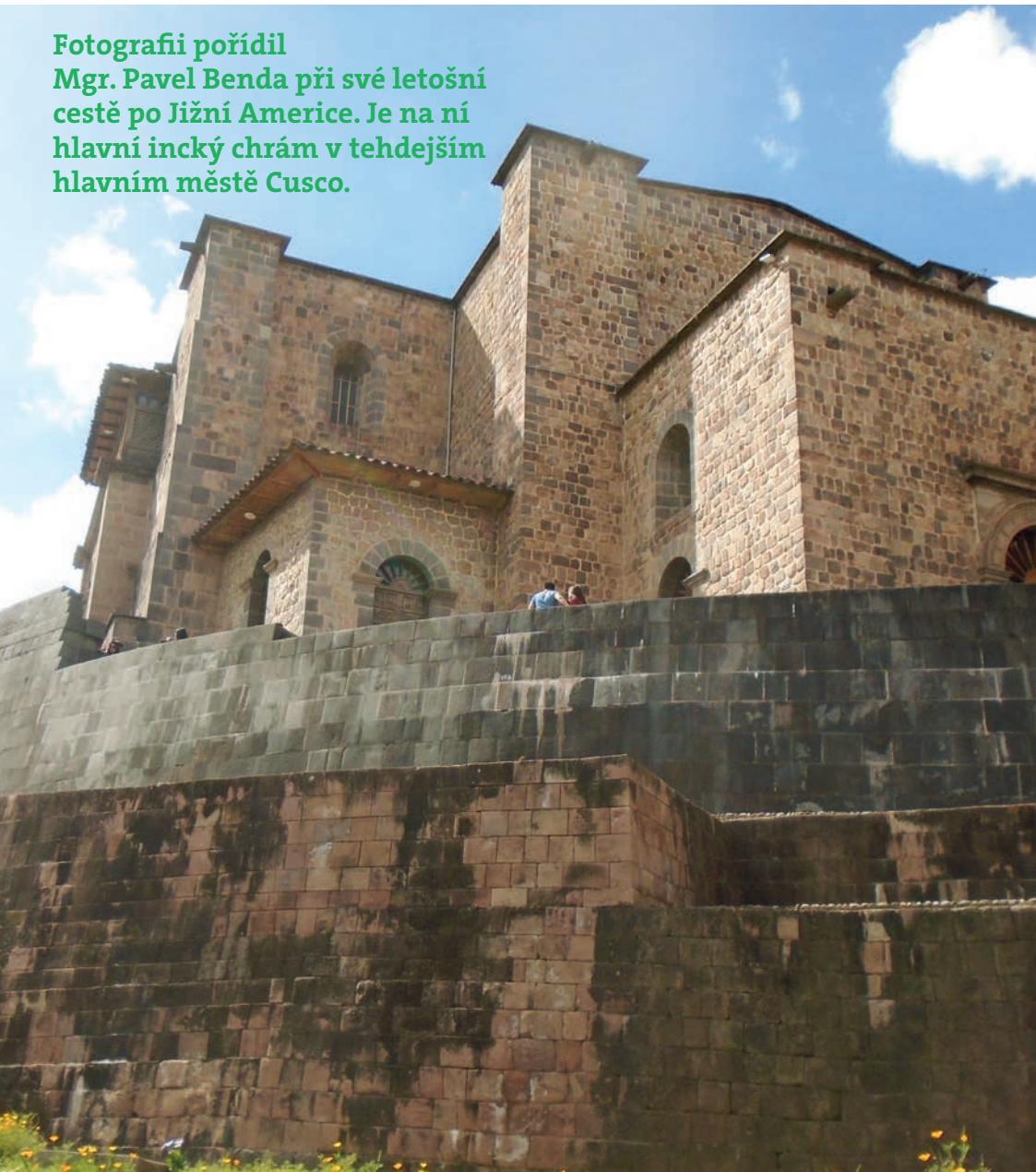
Časopis Pražské diecéze CČSH

číslo 4/2019 | ročník XVII | srpen 2019

04

**Fotografii pořídil
Mgr. Pavel Benda při své letošní
cestě po Jižní Americe. Je na ní
hlavní incký chrám v tehdejší
hlavním městě Cusco.**

Husita

vychází 6x ročně

Vydává

Pražská diecéze Církve československé husitské
ve spolupráci s Husitským centrem, o. p. s.,
ISSN 1214-4630
Tisk: Dobel, Lanškroun

Kontaktní adresa

Časopis Husita, Pražská diecéze CČSH,
V Tišíně 3, 160 00 Praha 6
tel.: +420 777 759 652
e-mail: renata.veliskova@ccshpraha.cz
web: www.ccshpraha.cz/casopis-husita

Pověřená redaktorka a jazyková korektura

Renata Velišková

Grafické zpracování

Mgr. Simona Ullspergerová

Príspevky do časopisu

Deadline pro zaslání příspěvků je vždy do 25. každého lichého měsíce. Jedině tak může být zajištěno včasné vydání časopisu a jeho distribuce čtenářům. Děkujeme za pochopení, R. Velišková, pověřená redaktorka

Spolupracovníci

Mgr. P. Benda, J. Boček, RNDr. M. Hlasivcová,
Mgr. D. Hron, E. Hubatová, L. Kašička,
Ing. M. Knězková, PhDr. B. Koblí, DiS.,
PhDr. J. Koblířová, doc. PaedDr. M. Kodejška, Csc.,
Mgr. M. V. Kopecká, Mgr. K. M. Lukasová,
Mgr. V. Matějková, Ing. M. Matoušková,
PhDr. O. Nytrová, K. Salmonová, Ing. V. Strachota,
PhDr. J. Škoda, Vašík, S. Vašín, PhDr. F. Vrbenská,
Bc. A. Zavřelová

Distribuci a objednávky zajišťuje

ses. Miloslava Krejzarová,
tel.: +420 234 760 058, mobil: +420 777 759 654
Faktury a potvrzení přijetí plateb zajišťuje
ses. Mgr. Eva Mlezivová, tel.: +420 234 760 058
mobil: +420 737 212 687

Prodejní místa

Prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6
Pražská diecéze CČSH, V Tišíně 3, Praha 6
Husův institut teologických studií,
Roháčova 66, Praha 3

OBSAH

4–5

Husitské
centrum

6

Z pozůstalosti bratra patriarchy

7–8

Krakovec
5. července 2019

9–12

Rok smíření
2020–2021

13

Setkání
Na Křížkách

14

Církevní dny

15

DC Srdíčko opět
mezi školáky

16

Jak se krotí
slova v Karlině

17–18

Slavnost
Mistra Petra
z Koněprus

19

Cyril a Metoděj
podle Vašíka

20–21

Rota „Nazdar“
ve Francii

22–23

Život jako
second hand

24–25

Vzpomínky
malostranské (7)

26

Jižní Amerika –
druhý břeh
západu

27

Silokřivky
na hladině

28

Legenda
Štefánik

29

Lipany 2019

30

Jak vzácná milost

31–32

Blahoslavení
caparti

33–34

Malé zamyšlení

35

Letnice umělců
v Plzni

SETKÁNÍ NA KŘÍŽKÁCH

Zveme na pravidelnou každoroční bohoslužbu s modlitbami za pokojné časy s přidruženým programem pro děti a mládež na poutní místo posledního mírového setkání raných husitů, na vrch Na křížkách při rozhledně Mandava u obce Sulice. Shromáždění se bude konat 22. září 2019 od 14 hodin.

S přáním bezpečných návratů z letních poutí, bratři Hron David a Vašín Samuel

Výroční kalendář Blahoslav 2020

Vážení čtenáři, co můžeme od jubilejního kalendáře očekávat a proč vychází?

Jako vždy nabízí praktické informace, potřebné pro každodenní život naší církve, tedy kalendárium a schematismus, kde najdete potřebné kontakty na naše představitele, instituce a náboženské obce. Kromě toho zde naleznete i zajímavé a čtivé texty padesáti autorů, kteří na stránkách kalendáře projevili svoji osobitost, originalitu, upřímnou víru, touhu po pravdě, spravedlnosti i křesťanských ctnostech. Celek jejich příspěvků jsme rozdělili do tří částí.

V té úvodní, věnované 100. výročí naší církve, se zamýšlejí zejména akademici Husitské teologické fakulty, kteří se dokážou vyjádřit se vzácnou stručností, výstižností a myšlenkovou kázní. Uvažují o důležitých otázkách, souvisejících se vznikem a identitou naší církve, s naším přesvědčením a hodnotovými postoji. Ukazují nám svůj úhel pohledu, zralé předestírají souvislosti, podepření svou živou a stále se obnovující vírou.

K lidské přirozenosti náleží někam patřit, někde se cítit doma, vědět o živé generační štafetě, o tom, že naši předkové následovali Ježíše Krista. A proto ve druhé části nacházíme vyprávění duchovních i laiků, hovořících o osobních prožitcích a vztazích. Zazní vzpomínky, přichází nám na mysl vědomí generační návaznosti. Vybavujeme si, co prožili naši rodiče a prarodiče. Odráží se zde století historie církve se svými vzepětími, vrcholy, ale také krizemi a tragédiemi. Svědectví o víře má mocnou sílu. Není snad nic pozoruhodnějšího, než lidská duše, ozářená Božím světlem, Ježíšovou láskou a milosrdenstvím.

Ve třetí části literárních příspěvků jsou nabízeny texty prozaické i povznášející verše křesťanské poezie. Dobrou vizitkou našich věřících je kultivovaná mateřština, silné příběhy. V předkládaných textech vnímáme hodnotové zakotvení autorů, které je pro nás posilou, povzbuzením. Nescházejí však ani humorné polohy. Ukázky z křesťanské literární tvorby členů naší církve dokazují, že mezi námi je mnoho talentovaných tvůrců, kteří jsou schopni čtenáře oslovit, zaujmout i pobavit.

Věříme a doufáme, že výroční kalendář Blahoslav zaujme výstižností napsaného a splní Vaše očekávání.

PhDr. Olga Nytrová a Ing. Václav Strachota

Víra křesťanova nemá výkladu pro všechno.

Albert Schweitzer, známý misijní lékař, píše:

*Když kážeme evangelium, nechtějme kázat náboženství,
které může všechno vyložit.*

Když svědčíte, odvádějte lidi od snahy, chtít všechno hned vysvětlit.

Ved'te je však k jedinému potřebnému, k touze po obecenství s Bohem.

Husitské centrum o.p.s.

Víkendový výjezd nízkoprahových klubů Husita a Beztíže

Přišlo teplé období a my jsme vyrazili společně s nízkoprahovým klubem Beztíže na víkendovku, která má dlouholetou tradici. Tentokrát jsme vyrazili, společně s osmi dětmi, do Mukařova u Mnichova Hradiště, kde tým NPK Husita byl úplně poprvé. Víkend se nesl v duchu nových zážitků a překonávání určitých strachů v rámci bojovky či spálení svého strachu poslední večer u ohně. Jelikož nás zasáhlo velmi teplé počasí, jedno

odpoledne jsme strávili na koupališti, ke kterému jsem všichni museli překonat kopcovitou cestu. Vše jsme zakončili společným obědem v Mnichově Hradišti a příjemnou cestou vlakem do Prahy. Jsme rádi, že jsme si to všichni užili, jak děti, tak pracovníci. Věříme, že děti si odvezly nové zážitky a poznaly nové kamarády. Děkujeme a budeme se těšit na příští rok.

Letní tábor Nízkoprahového klubu Husita 2019

Jako každý rok, NPK Husita odjel začátkem července na letní tábor. Už třetí rok jsme jeli na faru ČČSH v Horažďovicích, kde nás mile přivítal Samuel Vašín. Tento rok se tábor točil okolo snů a cílů, kam děti chtějí směřovat a každý večer jsme se tomuto tématu věnovali v podobě her, preventivních programů či prostého povídání. Dopolední program byl přizpůsoben zájmům dětí v podobě tančení pod vedením Evy Džobákové a fotbalových tréninků. Odpoledne jsme chodili na výlety k vodě do aquaparku, bowlingu či na koně

ve vedlejší vesnici. Pro většinu dětí to bylo poprvé co usedly do koňského sedla a odvázející si tím pádem hluboký zážitek. Nezapomněli jsme ani na opékání buřtů a bojovku, která se nesla v magickém duchu a na konci cesty čekala na děti sudička s lektvarem, který jim pomůže k dosažení svého snu. Děkujeme zamilé pohostinství a střechu nad hlavou Samuelovi Vašínovi a za ukázky krás Horažďovic a okolí. Budeme se těšit zase příště, kdy do Horažďovic vyrážíme s celými rodinami.

Romano Dživipen – festival hudby, tance a romského života v divadle Ponec

Husitské centrum o.p.s. ve spolupráci s divadlem Ponec – divadlo pro tanec – uspořádaly festival Romano Dživipen. Po roční pauze ukázaly, že spolupráce jim jde ve všech směrech. Na festivalu vystoupily taneční soubory, dlouhodobě podporované NPK Husita, dále se představila hudební kapela UGC, úžasná tanečnice indických stylů Anežka Hessová a divadlo Ponec si připravilo vystoupení v africkém stylu a taneční workshop. Celým večerem nás provedli úžasní moderátoři Marek Jano a Michal Žolták a občerstvení připravily maminky vystupujících dětí, které rozjždí vlastní cateringový podnik. V rámci doprovodného programu vystoupili

hudebníci z žižkovské komunity a tím vyplnili prostor pro odpočinek vystupujících a moderátorů. Celý večer ukončilo vyhlášení celoroční bodovací soutěže NPK Husita, kdy děti byly oceněny za aktivity v rámci klubu. Festival se nesl v příjemném duchu a oslavě konce školního roku. Děkujeme divadlu Ponec – divadlo pro tanec – za příjemnou spolupráci.

(Foto Romano Dživipen: Jan Stojaspal)
(autor: Bc. Anna Zavřelová)

Křišťan z Prachatic

Josef Špak (1929–2016), šestý patriarcha ČČSH (1994–2001), pořídil kolekci textů o významných osobnostech doby husitské. Přetiskujeme s laskavým svolením autora PhDr. Jana Škody.

Dokončení z minulého čísla

Určená takto druhá část kořene nechť se násobí nejprve oním dělitelem, pak trojnásobným kořenem prvním a jí samou, a konečně třikrát sama sebou. Tyto tři součiny mohou se buď o sobě nebo náležitě jsouce sečteny ve spolek odečísti a tak pořád dále...) a Computus chirometricalis, zabývající se kalendářními výpočty, především určením tehdy kardinálního data Velikonoc. Další dva spisy věnované sestavení a použití špičkového astronomického přístroje středověku astrolábu, tyto se staly přímo bestsellerem a po celé Evropě byly hojně opísovány a později i vydávány tiskem.

Největšího uznání však mistr Křišťan dosáhl v medicíně (byť to zatím nedotáhl až na arcibiskupa pražského jako jeho kolega a přítel Albík z Uničova). Zanechal po sobě čtyřsvazkové kompendium, zabývající se širokým spektrem témat – lékopisem, herbářem, úrazovou chirurgií i léčitelskou astrologií. Mimořádně zajímavá je jeho příručka o jednom z tehdy nejužívanějších léčebných postupů – flebotomii neboli pouštění krve, která vedle tehdy obvyklých technických a samozřejmě i astrologických instrukcí obsahuje i překvapivě moderní postřehy o diagnostice na podkladě vizuálního pozorování vytékající krve.

Pro své zaujetí pro vědu možná Křišťan ani nepostřehl, že se stále více – s výhradou kalicha – sblíží s katolickou církví. U ortodoxních husitů to vyvolávalo nevoli, po pádu Zikmunda Korybutoviče 17. 4. 1427 byl proto ihned uvězněn a opět vykázán do Hradce (stačil ale ještě své univerzitní kolegy zachránit před svržením do Vltavy

rozvášněným lidem). Navrátit se směl až po říjnové synodě pražanů a táboritů 1429, jejímž závěrům se podrobil. 8. 3. 1430 se pak v Karolinu zúčastnil sněmování husitských kněží o nabídce basilejského koncilu k jednání.

A jelikož byl všeobecně znám svými kompromisními postoji, začala jeho hvězda opět stoupat. Formálně se stal reprezentantem pražské university, což bylo roku 1433 potvrzeno jeho druhým zvolením rektorem. 13. 5. 1433 již vítal v Praze legáty koncilu, účastnil se veřejných i neveřejných jednání a 28. 1. 1435 byl v Chebu oficiálně uznán českým delegátem. Když 23. 8. 1436 s císařem Zikmundem dorazil do Prahy i světicí biskup Filibert de Montjeu, rychle se se svým učeným kolegou spřátelil. Křišťan si od Filiberta nechal postupně světit vodu, oltář i hřbitov. I když to v Praze vyvolávalo pohoršení, nikdo proti němu nevystoupil. Byl totiž jediným farářem, ustanoveným podle všech řádných pravidel ještě před defenestrací 1419, symbolizoval tehdy tolik potřebnou právní kontinuitu. A jako mistr kompromisů dosáhl i vrcholu své kariéry – 11. 4. 1437 byl zvolen administrátorem pražského arcibiskupství, čímž vyřadil jak kandidáta konzervativců Filiberta, tak i Václava z Dráchova, podporovaného radikály kolem Jana Rokycany. Filiberta, ani císaře Zikmunda si tím však nez nepřátelil a 15. 10. 1438 jej v tomto úřadě potvrdil i jeho nástupce Albrecht Habsburský. Mistr Křišťan se jim odvědil zejména tím, že nebránil návratu mnichů do bývalých klášterů. Ovšem již 5. 9. 1439 za velké morové epidemie umírá.

*PhDr. Jan Škoda,
Archiv hl. m. Prahy*

KRAKOVEC 5. července 2019

Věrní tradici, sešli se i tentokrát na Krakovci poutníci, aby si připomněli velkého českého mučedníka, kazatele a reformátora, M. Jana Husa, jeho údajný pobyt zde, na tomto hradě v roce 1414. Liturgii vedl bratr doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., dr. h. c., biskup pražský, za přítomnosti zástupců duchovenského sboru. Jako součást slavnostního obřadu se uskutečnil křest dvou dětí. Návštěvníci měli také příležitost prohlédnout si výstavu – prezentaci uměleckých prací dětí a mládeže vytvořených v rámci Projektu LEONARDOVY DĚTI, projektu Královského Města Žebráka. Své pozdravné slovo – inspirované i tentokrát odkazem M. Jana Husa – nám opět poskytl Mgr. Jiří Sobek, starosta a kastelán na Krakovci v jedné osobě.

(BK, jSk, RA, NO Panoší Újezd)

Úvaha o Pravdě

V těchto dnech, kdy můžeme být opět pospolu, bude z mnoha stran zaznívat mnoho slov o důležitých, nicméně poněkud obtížných otázkách života člověka a světa. Jako i jedno z nejobtížnějších témat provázející člověka od kolébky po hrob, se jeví i otázka Pravdy, obzvláště ve dnech, kdy si připomínáme velkého ducha a mučedníka našeho národa Mistra Jana Husa. Mnozí lidé jsou přesvědčeni, že pravda a spravedlnost na světě neexistují, a to nejen v průběhu života na Zemi, ale již i při zrození dětí (s nejrůznějšími zdravotními dispozicemi, vlohami) v té či oné rodině, národě, rase. Tím ovšem neuznávají existenci spravedlivého řádu, jemuž nejen podléháme my lidé, nýbrž i celý stvořený vesmír, svět.

A kde není řád – zákon, tam nemůže být ani jeho přestoupení. A neexis-

tuje-li přestoupení, nemůže existovat ani trest. Tak proč se nepřidat k mocným, kteří nespravedlnost trpí a někdy ji i vytvářejí k vlastnímu či skupinovému prospěchu? Proč má být člověk slušný a poctivý, nemá lhát a má nazývat věci pravými jmény, když mu to přináší jen samé nepříjemnosti a nevýhody? Odpověď zní možná radikálně, ale... Poněvadž je to povinnost daná naší přirozeností a prapodstatou. Ohniskem pravdy je Láska, Láska existuje, tvoří a postupuje vším. Bůh je Láska i Pravda, např. u Jana čteme: „*Já jsem ta cesta, pravda i život.*“ Naše přítomnost je jen výslednicí minulosti. A je-li minulost špatná, nemůže být ani přítomnost dobrá, a již vůbec ji nelze trvale zlepšit s pomocí špatných prostředků, které vlastně tu špatnou přítomnost vyvolaly. Proto číňme vše s Láskou a bude se nám dařit. Je možné, že dle tohoto významu, máme na naší národní standartě napsáno „*Pravda Vítězí*“. Podobně i M. Gándhí: „*Jedno zapustilo ve mně hluboké kořeny už v mládí: přesvědčení, že mravnost je základem všeho a že pravda je podstatou veškeré mravnosti. Pravda se stala mým jediným cílem a rostla u mě na velikosti každým dnem. Šířil se i můj pojem o pravdě. Pravda je Bůh.*“

Objektivní pravdu o vesmíru a životě v něm odkrývá postupně věda exaktní i věda duchovní. Žít v mylném přesvědčení, že něco není, ačkoli to je a je to pro život člověka velmi důležité, může časem přinést člověku mnoho životních komplikací. Totéž o mylném názoru, že něco není pro zdravý život a vývoj člověka škodlivé, ale až později se ukáže, že to škodlivé je. Sem můžeme zařadit zejména lež a přetvářku a používání nási-

lí k dosahování svých cílů. Lže ten, kdo vědomě a úmyslně říká nepravdu, aby jiného nebo jiné oklamal, a získal tak pro sebe nějakou výhodu nebo prospěch. Nečistě prostředky mají za výsledek nečistý cíl. Mohli bychom mít na paměti, že odklon od pravdy a současně podřízení pravdy jiným hodnotám, je hlavním zdrojem lidských životních komplikací, krizových jevů, špatných osudů a tragédií jednotlivců, rodin i celých národů. Karel Čapek říká: „Za každou lži jde úklad a násilí, každá lež je útok na bezpečí světa.“ Jde tu přímo o naše společenské vztahy. V poměrech a hodnotách minulosti, též samozřejmě i v našem současném světě, jsme schopni vnímat hluboké proměny v mravním ovzduší. „Není třeba zdůrazňovat, jak velice je celý náš život otráven lží a lživostí, která proniká

celý život soukromý, společenský i mezinárodní do té míry, kdy za nynějších okolností klidné soužití národů se stává téměř nemožným... Toneme se ve lži, vždyť Ježíš nazval ďábla otcem lži.“ Jan Hus a T. G. Masaryk razili důležité heslo „Nelhat“. Nelhat, znamená být v souladu se základní pravdou. I věc bez základu se stává plytkou, vratkou a prázdnou, natož člověk. Karel Kosatík říká: „Člověk bez základní pravdy pozbývá základu, ztrácí půdu pod nohama a stává se vykořeněným člověkem, člověkem bez základu.“ Mnoho lidí ovšem nahradilo základní pravdu i rozum počtářstvím a potlačilo tak své svědomí. Nepodceňujme konání drobných přestupků v domněni, že nás neovlivní. I džbán na vodu se naplní padajícími kapkami vody.

Pravda patří tedy k nejvyšším lidským hodnotám. V pravdě je klid a bezpečné spočinutí i v těžkých životních podmínkách. Pravda vtělována do denního života je ochrannou hrází proti zlu, lži, klamu. Můžeme úvahu zakončit slovy Eduarda Tomáše: „Ptáte-li se, jak učinit svět lepším, pak tím, že zlepšíme sami sebe. Hlavním problémem dnešního člověka je jeho nevědomost o pravdě, která je způsobena duchovní zaostalostí.“

BK, jSk

Přichází čas společných kroků: Rok smíření 2020–2021

Statisícová shromáždění proti útokům na demokracii a polemiky kolem mariánského sloupu na Staroměstském náměstí dominují veřejnému prostoru v čase příprav na kulatá výročí zásadních historických událostí, které české země po staletí rozdělují.

V této souvislosti bychom čtenáře Husity rádi přizvali k iniciativě Rok smíření 2020–2021, kterou jsme zveřejnili během ekumenického shromáždění na červnovém festivalu smíření Meeting Brno. Smyslem je dotýkat se nadcházejících dějinných milníků společně, nechat stranou vzájemné výčitky a nekonečné přeměňování podílů viny: „utrpení zůstává utrpením, ať je jeho

původcem kdokoli a v kterékoli době“ (Deklarace smíření a společné budoucnosti, Brno 2015).

Milníky Roku smíření

Co nás tedy v příštích dvou letech čeká? Ve Vatikánu a u vedení Světové rady církví v Ženevě jednáme o tom, abychom Národní Rok smíření 2020–2021 mohli zahájit ekumenickým shromážděním v Římě o první neděli postní 1. března 2020. Tedy v den, kdy papež Martin V. před 600 lety vyhlásil první křížovou výpravu proti husitským Čechům. Skupina českých poutníků by se tak o 600 let později vrátila do naší země se snahou a úmyslem společně se dotýkat přiznaných i nepřiznaných ran a pracovat na smíření všeho, co je v nás a mezi námi rozděleno.

V průběhu následujících 15 měsíců můžeme společně prožít například gesta spojená s 1 100. výročím úmrtí sv. Ludmily, 800. výročím narození patronky rodin sv. Zdislavy z Křižanova a Lemberka, 350. výročím úmrtí učitele národů Jana Amose Komenského, 200. výročím úmrtí moravského rodáka, patrona Vídně a Varšavy sv. Klementa Maria Hofbauera či 70. výročím popravu odvážné ženy a političky Milady Horákové. Dotkneme se také událostí spojených se 75. výročím konce 2. světové války a budeme společně putovat na Bílou horu v den 400. výročí tamní bitvy.

Celý Rok smíření směřuje k horizontu (mezi)národního shromáždění v den 400. výročí poprav 27 českých pánů 21. června 2021 na pražském Staroměstském náměstí, kde bychom rádi prosili za uzdravení dějinných traumat a za novou epochu vztahů u nás i v Evropě.

Rok smíření má svými jednotlivými poutními zastaveními zasáhnout oblast mezinárodních vztahů naší země a zároveň se odehrávat na lokální a osobní rovině. Při přípravách konkrétních akcí, opakovatelných napříč celou zemí, proto chceme vytvořit příležitosti pro nová setkání mezi rodinami a generacemi, pro zapojení potřebných, osamělých, odlišných a nenáviděných. Velkým příkladem je zmíněná tradice „milostivých roků“, kterou vzhledem k široce rozšířenému zadlužení a exekucím promítneme do celostátní kampaně na téma finanční gramotnosti, zvláště u dětí z dětských domovů a jiných skupin.

Inspirace a metoda

Projekt Roku smíření 2020–2021 je inspirován zkušeností brněnského Roku smíření 2015 a programem Husovských slavností 2015. „Vyjadřujeme přání, aby všechny minulé krivdy mohly být odpuštěny a aby chom se nezatížili minulostí

a ve vzájemné spolupráci obraceli ke společné budoucnosti.“ (Deklarace smíření a společné budoucnosti, Brno 2015)

Příklady dobré praxe můžeme najít i na mezinárodní úrovni.

V roce 2016 společně připomínaly začátek reformace luteránské církve s římskokatolickou církví („Od konfliktu ke společenství, doufáme spolu“ – v Lundu a Malmö za účasti papeže Františka, říjen 2016).

Papež František věnuje pozornost ranám dnešního světa specifickým způsobem. Fyzicky se dotýká zdí, které oddělují, navštěvuje vyloučené lokality a nejednou z nich činí dějiště historických momentů. Podobně jako lékař zkoumá tep srdce na zápěstí, František se vydává na periferii, aby odtud pravdivě diagnostikoval stav dnešního světa.

I Světová rada církví se otázkou smíření věnuje dlouhodobě. Realizuje projekty v místech, kde je třeba obyvatele doprovázet a prakticky jim pomáhat, tedy nikoliv jen vydávat tisková prohlášení, ale skutečně se „dotýkat ran“. V roce 2021 bude na 11. Valném shromáždění Světové rady církví v německém Karlsruhe vyhlášeno téma nového osmiletého období: „Kristova láska hýbe světem ke smíření a jednotě“.

Povaha Roku smíření

Rok smíření je výrazem touhy zamýšlet se i odpovídat společně, vytvářet nejen atmosféru sounáležitosti, ale sounáležitost skutečnou.

Rok smíření staví most mezi minulostí a budoucností skrze setkání v přítomnosti.

Rok smíření vytváří příležitost pro dialog na mnoha úrovních.

Rok smíření propojuje duchovní hodnoty, kulturní dědictví a praktické vzdělávání.

Rok smíření zapojuje všechny generace a vytváří prostor pro sdílení zkušeností a dovedností.

Rok smíření vede celou společnost i každého z nás k zamyšlení se nad smyslem našeho života a našich vztahů.

Rok smíření navazuje na tradici biblických „milostivých roků“, při kterých se odpouštěly dluhy a navracela svoboda.

Pozvání papeže Františka do ČR

Iniciativa Roku smíření by ráda podpořila pozvání papeže Františka do České republiky v roce 2021, které Svatému otci předala delegace vedená předsedou Poslanecké sněmovny při audienci k 150. výročí úmrtí sv. Cyrila 22. března 2019. Rok smíření totiž přímo odpovídá na slova, která nám papež František při této příležitosti adresoval: „...abychom uměli žít společně v rozdílnosti prostřednictvím dialogu, vzájemného sdílení, abychom stavěli mosty a odstraňovali bariéry nedůvěry a předsudků. Těmito postoji se stáváme svědky solidarity a tvůrci pokoje.“

Moc bezmocných

Rok smíření chce v atmosféře radosti z nových setkání obejmout všechny, kdo ve víru dnešního světa trpí pocitem vyloučení a bezmoci. V eseji „Moc bezmocných“ zve Václav Havel tváří v tvář zdánlivě neotřesitelným mocnostem k „životu v pravdě“. S přáteli z mnoha zemí připravujeme putovní výstavu (Rimini, Řím, Praha, Ženeva, Brusel a další místa) o odkazu Václava Havla, která zpřítomní, že pravda je „více než moc, proto je trvalá“ (Karel Čapek). Pravda osvobozuje, pravda vítězí.

Mys dobré naděje

Hymnou Roku smíření bude píseň „Mys dobré naděje“ od Hradišťanu: „Přichází čas společných kroků, společně myslí, společného tepu srdce. Přichází čas společných kroků, stejnosti i rozdílnosti.“

Zázračný okamžik zastavení se a spojení.

Kéž dovedu naslouchat rytmu tvého srdce, kéž dovedu vstoupit do tvého domu, kéž dovedu navštívit posvátná místa, kéž dovedu naslouchat tvým modlitbám.

Modlitbám, jimž rozumí všechna srdce, modlitbám, jimž rozumí všechny bytosti, rozumí jim i stromy, které obklopují nás. Je to modlitba vůně Země, je to modlitba žáru srdce v němž se spálí všechno pohrdání, všechna pýcha.

Kéž dovedu naslouchat rytmu tvého srdce, kéž dovedu vstoupit do tvého domu, kéž dovedu navštívit posvátná místa, kéž dovedu otvírat tiše a s úctou dveře všech domovů, ke kterým mě cesta dovede, jsme stejní a jiní...“

Ať se tak stane.

*Mgr. Martina Viktorie Kopecká
David Macek*

Setkání Na Křížkách

Radikální kroky polekaného krále Václava IV. k potlačení vlivu horlivých stoupenců upáleného Mistra Jana vylákaly v roce 1419 lidi z kostelů. Ti, kdo toužili po čistě srdce a po pravém následování Krista, směřovali „na horská“ shromáždění. Tak vznikala společenství Na táborech u Bechyně, Na Orebu u Třebechovic a jinde. Podobná procesí se konala i při Praze, a tak Václav IV. podlehl obavám o vlastní bezpečí a odstěhoval se na nedávno vystavěný Nový hrad u Kunratic. Koncem července Jan Želivský svedl procesí z Panny Marie Sněžné ke sv. Štěpánu na Rybníčku, kde se s davem souvěrců násilím zmocnil kostela během právě probíhající mše. Cestou nazpátek se dav zastavil před novoměstskou radnicí, aby vyzval radní k propuštění těch, kdo byli vězněni pro kalich. Rozdychtělý dav se nakonec násilím zmocnil i radnice. Vystrašený vladař na svém Novém hradě zemřel 16. srpna 1419.

Nepřítomnost krále na trůnu a to, že po sobě Václav IV. nezanechal nástupce, strhla lid k otevřené revoltě. Pustošení kostelů a klášterů, násilí na kněžích, ničení pozlátka církve. Netrpělivě čekal nejvyšší purkrabí pražského hradu Čeněk z Vartenberka ráznou akci králova bratra Zikmunda z Budína.

17. září 1419 pod taktovkou tábořských došlo na Bzí hoře k všeobecnému vzbouření lidu, k formulaci jakéhosi nástinu artikul a ke svolání všeobecné hromady lidu na 30. září 1419 na výšinu zvanou U křížků, která se nachází 4 hodiny chůze od Prahy směrem k Benešovu. Během následujících dvou týdnů bylo lze spatřit hojně davy poutníků, kteří na místo svolané hromady kráčely jak uhranutí, v bezvědomí, jako těla bez ducha. Jedno početné procesí se vydalo směrem od Plzně. V jeho čele kráčel se vztyčenou hostií Václav Koranda.

Kráčející a zpívající dav připomínal oživlého vlnícího se draka, jemuž se nebylo radno stavět do cesty. Odvážní obyvatelé Rokycan před procesím své město uzavřeli, a tak pokořená plzeňská saň musela zabarikádovanou obec obloukem obejít.

Den před svolanou hromadou však byl vrch při benešovské silnici poutníky zcela posetý. Horliví kazatelé přes sebe o překot mluvili, strhávali na sebe pozornost dobrého lidu, a tak se celé stanoviště tříštilo v malé i větší hloučky naslouchajících. Tu poutníci horovali za svobodné kázání božího slova, jinde zase za nutný způsob podoboji přijímání Ježíšovy svatě večere, o vzájemné bratrské lásce a o neochvějně obrané Pravdy, podněcovali se ke svornému odporování lži a v aktivním boji proti úskokům antikrista, který je vtělený do předáků místní církve i zastupců státní správy. Vrch se proměnil v chrám, v němž ševalily hlasy kazatelů jako vítr chycený do píšťal nebeských varhan. Lid postával či posedával, rozjímal, tesknil nad ztrátou svatých kostnických mužů. Společně setkání jen na chvíli narušil křik a nadávky jakéhosi sedláka. Poutníci mu zde prý poslápali osemi, a tak mu způsobili škodu. Lidé mezi sebou vybrali něco málo peněz, a tak sedlák s mrmláním a zadostiučiněním opět odešel.

Než se snesla noc na početné shromáždění, začali se mnozí poutníci opět ubírat pryč. Většina se vydala směrem ku Praze, kde čekala příležitost bezpečného úkrytu. Kněží stanovili datum pražské valné hromady na 10. listopadu, na svátek, kdy na popud knížete Václava byly přeneseny ostatky jeho babičky kněžny Ludmily z Tetína do Prahy.

*Pokračování v příštím čísle
Mgr. David Hron*

Církevní dny

19. – 23. června 2019 proběhly v německém Dortmundu již tradiční církevní dny, tedy Kirchentag. Jednou za dva roky pořádané setkání především protestantských církví s prezentací své práce diakonické, misijní, pastorační, ale i společenské. Církve československá husitská se církevních dnů účastnila v rámci stánku Ekumenické rady církví v ČR, kde prezentovala ekumenický projekt – výstavu představující dobrou praxi českého církevního školství. Tématem letošního Kirchentagu byl verš 2. Král. 18,19 „Čemu důvěřuješ?“, a tak jsme měli prostor představit husitské mateřské a základní školy, které se těší zájmu ze strany církevní i necírkevní společnosti. Konkrétně se jednalo o Církevní ZŠ a MŠ Archa v Petroupimí, kde se děti a žáci učí podle principů Marie Montessori a o Husovu základní a mateřskou školu Směrovka v Hostivici. Děti z MŠ v Hostivici pomohly vyzdobit stánek i svými výkresy. Děkujeme oběma školám za spolu-

práci! Účastníci církevních dnů měli možnost vybírat až z 2 000 programů, které organizátoři pečlivě připravili, ubytování bylo možné v soukromí či ve školních třídách na karimatkách a z české strany se o poutníky staral Ing. Aleš Čejka (ERC ČR). V přípravném týmu spolupracovali členové Církve československé husitské, Českobratrské církve evangelické, Církve bratrské, Starokatolické církve ad. Během pěti dnů v Dortmundu jsme měli možnost hovořit se stovkami lidí, kteří se u stánku ERC ČR zastavili a byli zvědaví. Společně jsme slavili česko – německou bohoslužbu, která pokračovala již tradičně česko – německým večerem a neformálními, přátelskými rozhovory. V neděli se poutníci rozloučili s Kirchentagem společnou velkou bohoslužbou a příslibem, že dá-li Pán, za dva roky se znovu sejdem.

*Za ČČSH z týmu ERC ČR
pokojné léto přeje
Mgr. Veronika Matějková*

DC Srdíčko opět mezi školáky

Zatímco v letech 2015–2018 DC (Dětské centrum) Srdíčko při NO ČČSH v Žebráku vstupovalo do škol s připomínkami kulatých výročí významných historických událostí a osobností, v posledních měsících (2018–2019) se zaměřilo zvláště na aktuální potřeby a problémy dětí a mládeže. Tak vyústil Projekt ČESKO V PROMĚNÁCH ČASU v Projekt PAVUČINA (témata: šikana, nebezpeč-

ni lidé, závislosti – omamné látky, alkohol, cigarety, drogy). Pro křesťanské centrum velká příležitost prezentovat hodnoty a priority křesťanské morálky, křesťanských životních postojů (přemáhat zlo dobrem, a tak zlu čelit), v prostředí převážně ateistickém či nábožensky vlažném a indiferentním. Po přednáškách, besedách a dotazníkových akcích došlo i na samostatné aktivity (literární práce: Kolik tváří má odvaha? Jak se bránit šikaně?), dotýkající se účinnosti právní ochrany a možnosti a schopnosti pedagogů i dalších pracovníků ve školství poskytovat dětem pomoc a oporu. Od září 2018

do února 2019 prošlo projektem 525 dětí (věk 12–15 let), závěrečnou část absolvovalo 462 dětí (1. stupeň ZŠ) plus 418 dětí (2. stupeň ZŠ) plus 22 dětí (DC Srdíčko). Ocenit a poděkovat je třeba jak školám a jejich vedení (Cerhovice, Tlustice, Žebrák, Hořovice, Hostomice, Zdice), tak starostům a zastupitelům měst a obcí, i širitelům pozitivních informací o dobrém úsilí v místních a regionálních médiích v okruhu Vikariátu Beroun.

K dobrým zkušenostem pracovníků a spolupracovníků v DC Srdíčko se řadí také kontakt na projekt pro dětské čtenáře ČTENÍ POMÁHÁ (www.cteni-pomaha.cz). Projekt vtupně kombinuje prohlubování znalostí četbou a šíření vhodné literatury s nárokem na porozumění textu (ověřuje se testem) s charitativní činností – vítězové získávají padesátikorunu, kterou věnují na dobročinné účely podle vlastního výběru.

(BK, jSk, MN, RA, NO Žebrák)

Jak se krotí slova v Karlíně

Poslední setkání Pražského klubu spisovatelů v tomto školním roce připadlo na úterý, 18. 6. 2019. Pozvání přijala Jihočeška Hanka Hosnedlová. Vzala s sebou i dámské kytarové duo, Dášu Lasákovou a Věru Johnovou.

Po tradičním zahájení, kterého se ujala PhDr. Olga Nytrová, se nám paní Hana představila. Skoro celý svůj život strávila v Českých Budějovicích. Psaní se věnuje od dětství, publikovala v dětských a mládežnických časopisech. Z politických důvodů nemohla ale v době normalizace dlouho psát, 17 let strávila v propagaci. V roce 1990 se konečně mohla vrátit zpátky do redakce k novinářině, ve které pokračuje i nyní. Vyдалa 25 knih, je autorkou tisíců článků, reportáží, povídek, fejetonů a básní. Její spisovatelský záběr je opravdu velmi široký. Píše pro rozhlas i texty k trampským písním. Pravidelně se věnuje trampingu i hudbě s ním spojené.

Zazněla první hudební vložka. Díky nádhernému ženskému dvojhlasu se sálek NO CČSH změnil na chvíli na trampskou osadu. Pak nám paní Hosnedlová přečetla báseň „Letní variace“ a povídku „Žalm pro normální nedělní odpoledne“. Následovala další písnička, která krásně podtrhla čtené texty. Bylo znát, že dámy se znají a mají se rády.

V následující části byly tématem drogy a závislost na nich. Báseň „Faustovo prokletí“ a „Planeta Pervitin“ doplnila po-

vidka „Cesty bez návratu“. Závažné téma vyvážila písnička „Dříve než se bude večer spát...“

Další blok věnovala paní Hanka čtení ze své tvorby o lásce a malá část obsahla i vztahy mezi Čechy a Slováky. Ve čtvrté hudební části jsme si již všichni společně notovali: „Blues se po jazyku válí...“ Navozenou trampskou lehkost vystřídaly dopady doby totality v básních a novele, kterou nám paní Hosnedlová přečetla. Po páté písničce jsme naslouchali povídce o nezapomenutelné mši v harlemském kostele.

Šestý hudební blok uvedl trampské téma. Báseň a povídka ukončila naše jihočeská návštěva „Trampskou modlitbou“. Sedmá píseň nás rozezpívala skoro všechny, my stydliví jsme si broukali alespoň v duchu: „... lesem tiše šumí to kamarádké známé UMÍ...“

A všichni jsme cítili, že tato slova platila hlavně o paní Hance. Ta se s námi rozloučila povídkou o samoživitelce a básničkou „Tu touhu, co navždy máš pod kůží...“

Poslední píseň, poslední tóny kytar a ženských hlasů. Zázračné spojení spisovatelské a hudební vytvořilo v Karlíně ten večer skvělou atmosféru. A vhodně předznamenalo začínající prázdniny a teplé večery u ohně s kytarami.

Ing. Monika Kněžková

Slavnost Mistra Petra z Koněprus

V sobotu 22. 6. 2019 proběhla v malé podbrdské obci Koněprusy u Berouna slavnost k uctění památky zdejšího významného rodáka Mistra Petra z Koněprus. Tato osobnost je pro dějiny této obce významná z toho důvodu, že jde o nejstaršího doloženého místního rodáka, od něhož Koněprusy odvozují první písemnou zmínku o své existenci. Pro ostatní obyvatele naší vlasti je pak tento muž zajímavý především tím, že jako Mistr pražské univerzity, kde působil na přelomu 14. a 15. století, byl názorově spřízněným kolegou, a dle jistých náznaků snad dokonce přítelem, Mistra Jana Husa. Nepatří sice mezi nejznámější osobnosti té doby, přesto se však o jeho životě dochovalo dosti informací, aby bylo možné ho řadit mezi Husovy celoživotní stoupence.

Z těchto důvodů se zastupitelstvo obce Koněprusy ve spolupráci s Církví československou husitskou rozhodlo uctít památku tohoto výjimečného

muže odhalením jeho pamětní desky na místní kapli a zároveň pojmenováním této kaple po Mistru Petrovi z Koněprus.

Slavnostního aktu se za naší církev zúčastnil pražský biskup Církve československé husitské doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., farářka CČSH Mgr. Růžena Adamová a kazatelka naší církve Mgr. Jana Šmardová Koulová. Dalším vzácným hostem byl pak proděkan Husitské teologické fakulty UK, historik a spisovatel, prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek.

Celá slavnost započala v koněpruské kapli ve tři hodiny odpoledne úvodním slovem starosty obce pana Radka Havlíčka, po němž následovalo seznámení návštěvníků slavnosti s životopisem Mistra Petra z Koněprus a historií samotné koněpruské kaple v podání místního kronikáře Libora Kašičky, který po krátkém hudebním vystoupení dvou vynikajících mladých houslistek předal slovo bratru biskupovi Davidu

Tonzaroví. Bratr biskup ve svém pouťavém a působivém projevu zhodnotil význam Mistra Petra z Koněprus a jeho odkazu pro naši současnost a po dalším krátkém vystoupení mladých hudebnic se ujal samotného odhalení pamětní desky vedle vchodu do kaple a následně kapli oficiálně pojmenoval na „Kapli Mistra Petra z Koněprus“.

Závěru slavnostního aktu se pak ujala sestra farářka Růžena Adamová, která poděkovala obci Koněprusy za mnohaletou dobrou spolupráci s naší církví a zároveň za dobrou péči o místní církevní památky.

Slavnostní program tohoto odpoledne pak pokračoval od pěti hodin v sále bývalé koněpruské školy přednáškou pana profesora Láška s názvem

„Studenti a Mistři pražské univerzity v době Husově.“ Ve více než hodinové přednášce a následné diskuzi seznámil pan profesor Lášek své posluchače s dobou a prostředím, ve kterých náš Mistr z Koněprus žil a pracoval a s názorovými proudy, které v té době převládaly. Umožnil nám, alespoň částečně, nahlédnout do způsobu myšlení středověkého člověka a pochopit jeho stupnici hodnot, tolik odlišnou od té naší.

Celé toto krásné slavnostní odpoledne se jistě nesmazatelně vrylo do paměti všech přítomných a rovněž do samotné historie obce Koněprusy.

*Libor Kašička
foto Lukáš Trögler*

Rota „Nazdar“ ve Francii

V roce 1914 ve Francii žilo asi 8 tisíc Čechů, kteří tady pracovali jako řemeslníci, obchodníci, nebo i studovali. Čeští krajané se nejvíce sdružovali ve francouzské odbočce Sokola a v sociálnědemokratickém spolku Rovnost.

Po atentátu v Sarajevu a vyhlášení války Srbsku, Rakouskem – Uherskem se převážná většina Čechů odmítla vrátit do Čech. Naopak Češi před rakousko – uherským vyslanectvím 28. července demonstrovali a spálili rakouskou vlajku. Demonstrace byla rozehnána policií, ale přesto tato akce měla velký mediální vliv v celé Francii. Počátkem srpna 1914 nepomohlo přesvědčování našich krajanů pracovníky německého vyslanectví s tím, že obdrží zdarma lístky (s razítkem zastupitelstva německé vlády) na vlak do Německa. Češi dostali od rakousko-uherského vyslanectví ultimátum, že do 3. srpna 1914 musí neprodleně opustit Francii a nastoupit na frontu do Ruska nebo Srbska. Proto pobočka Sokola v Paříži nelenila a ve spolkových místnostech rozdávala formuláře ve francouzském jazyce tohoto znění: Jsem české národnosti, věren tradici předků a prohlašuji, že chci věrně sloužit Francii buď v činné službě ve zbraní, nebo každým jiným způsobem podle svých sil a schopností. U každého formuláře bylo jméno, narození a datum. Čeští dobrovolníci tento dokument podepsali v Paříži dne 2. srpna 1914. Tímto prohlášením podle rakousko – uherských zákonů se naši krajané stali zrádci a po 3. srpnu, kdy Německo vyhlásilo válku Francii, byli bez státní příslušnosti a hrozila jim internace v zajateckých táborech. Zástupci francouzské vlády po jednání s profesorem bohemistiky Ernestem Denisem (1849–1921) a českým revolučním výborem uznali zvláštní postavení Čechů a Slováků tak jako Alsané, Lotričané a Poláci, byli uznáni za přátelské národnosti. Krajané se připravovali do války, a tak začali cvičit vojenskou přípravu v parku Palais Royal. Čeští dobrovolníci k odvodu do pařížské Invalidovny dne 22. srpna pochodovali ve čtyřstupu. V čele průvodu nesli francouzskou a českou vlajku

a také tabulku s textem „Čeští dobrovolníci – Viva la France“ a přitom zpívali písně „Kde domov můj“, „Hej Slované“ a „Marseillaisu“. Odvedeno bylo celkem 343 českých dobrovolníků. Hned druhého dne odjeli dobytčími vagony (každý po 40 vojínů) vlakem do Bayonne v Pyrenejích. Nastupující vojíni měli za povinnost se dostavit v pevných botách s flanelovým pásem a s náhradním spodním prádlem. Čeští dobrovolníci byli zařazeni do pochodových jednotek Cizinecké legie. Jednotka byla postupně doplňována dobrovolníky i z jiných zemí (Polsko, Belgie, Lucembursko, Itálie, Arménie a Řecko) a jejich počet dosáhl 2 700 mužů. Výcvik probíhal až do podzimu 1914, a to nejprve v civilních šatech. Uniformu (červenou čepici, červené kalhoty, tmavě modrou blůzu, modrý plášť a tři metry modré látky do pasu), pušku systém Lebel (z roku 1886), bajonet a tornu dostali až po třech týdnech. Název roty Nazdar vznikl díky tomu, že při veřejných cvičeních a při sborovém zpěvu se tak vzájemně zdravili. Dobrovolníci 12. října složili slavnostní přísahu na vojenském cvičišti Camp de Leon. Krajané od sdružení paní a dívek z Bayonne dostali praporek, kde na rudém poli byl vyšitý lev se svatováclavskou korunou. Velitelem roty se stal francouzský kapitán Marie Léon Joseph Salle a praporečnickem byl jmenován desátník Karel Bezdíček, bývalý praporečník pařížského Sokola. Rota Nazdar odjela vlakem z Bayonne na frontu dne 23. října 1914. Pro přepravu roty Nazdar do Ay (v oblasti Champagne) byl použit vlak s vagony pro výletníky (bez chodeb, umyvadel a záchodů). Na konci vlaku byly připojeny ještě dobytčí vagony, ve kterých si vojáci vezli zásoby potravin, zbraně a munici. Čeští dobrovolníci byli ještě doplněni o 31 člennou skupinu sokolů – krajanů z Londýna. Rota Nazdar byla rozdělena do praporů A, B, C a D a přičle-

něna do druhého pochodového pluku Marocké divize, kterou kromě Čechů tvořili černoši, Arabové, Slováci (8 mužů) a příslušníci některých dalších evropských zemí. I přesto, že rota byla zpočátku nasazena na klidnější úsek fronty, přesto měla do konce roku 1914 ztráty. Jednoho padlého, teprve šestnáctiletého Lumíra Březovského a také 21 zraněných.

Koncem dubna po šesti měsících v zákopích byla Marocká divize včetně roty Nazdar převelena do oblasti Artois, kam došla pěšky. Rota Nazdar byla ještě posílena o dalších 30 mužů z náhradního útvaru Cizinecké legie z Lyonu. Kromě toho v Marocké divizi působili i další čeští vojáci, například kapitán Josef Šnejdár (pozdější československý generál), který sloužil v Cizinecké legii u 4. pluku alžírských střelců. Velkou francouzskou ofenzivou, připravili generálové Joffre a Foch a zúčastnilo se jí pět armádních sborů (18 divizí). Ofenzivu zahájilo 9. května 1915 francouzské dělostřelectvo a během čtyř hodin vystřelilo na německé pozice 690 tisíc granátů. V 10 hodin vyrazila do útoku pěchota, včetně dobrovolníků roty Nazdar od farmy Berthonval, a to ve směru na vesnice la Tarrgette a na městečko Neuville. Jejich úkolem bylo dobýt 5 km vzdálenou strategickou kótu 140 – hřeben Falaise de Vimy. Útok se zdařil za cenu velkých ztrát a podařilo se obsadit i kótu 140, kdy čeští dobrovolníci z roty Nazdar byli mezi prvními. Později ale, když protivníkovi přišly na pomoc posily, které obranu stabilizovaly a včas nepřišly francouzské zálohy, museli vojáci Marocké divize ustoupit. V rotě Nazdar padlo 42 mužů a 90 mužů bylo raněno, z toho 30 zranění bylo velmi těžkých. Padl praporečník roty Karel Bezdíček a rotný praporek, který měl u sebe stočený ve stanovém dílci, se nepodařilo najít. Hrdinně padl poručík Václav Dostal (píše se nesprávně i Dostál) a další osobnosti z českých dobrovolníků.

Nadporučík Václav Dostal

Především smrt poručíka (později povýšeného na nadporučíka in memoriam)

Václava Dostala (1888–1915) byla velmi citelnou ztrátou pro československé dobrovolníky ve Francii. Byl nejen prvním československým důstojníkem ve Francii, ale také i prvním československým důstojníkem, který padl v boji. Narodil se v Poděbradech, kde prožil i své mládí v rodinné vile v Husově ulici. Vystudoval Českou techniku a získal titul inženýra chemie. Po absolvování jednoroční vojenské služby odešel do Francie, kde se hodlal věnovat politice a diplomacii. Vystudoval vysokou školu politickou v Paříži a společně s malířem Františkem Kupkou prosazoval myšlenky ozbrojeného protirakouského odporu. Ve Francii se seznámil s francouzským bohemistou a přítelem českého národa Ernestem Denisem, s jehož dcerou se oženil. Dostal se v Paříži zapojil do činnosti krajanů, jako byl Sokol nebo vzdělávací spolek Rovnost. Když Rakousko – Uhersko vyhlásilo Srbsku válku, Dostal zorganizoval demonstraci dvou stovek Čechů před rakousko – uherským vyslanectvím, kteří za zpěvu písně „Hej Slované“ spálili rakouskou vlajku. Po vypuknutí první světové války jako důstojník odmítl rozkaz nastoupit k rakouskému pluku a přihlásil se do francouzské Cizinecké legie, kde byl přidělen k rotě Nazdar. Díky tomu, že krátce předtím předal ruskému velvyslanci v Paříži plány rakouské pevnosti Přemysl, kteří propašoval před odchodem do Francie, získal důstojnickou hodnost poručíka. Po výcviku v Bayonne se stal velitelem kulometné čety. V bojovém nasazení na kótu 140 – hřeben Falaise de Vimy padla šestičlenná obsluha dvou kulometů, a tak sám, v rozporu s předpisy (měl se stáhnout a vyžádat si další rozkazy) se chopil kulometu a pokračoval v palbě, dokud nebyl zabit. Václav Dostal je pohřben na hřbitově La Targette a v rodných Poděbradech má pamětní desku v Husově ulici čp. 123.

Pokračování v příštím čísle

Zpracoval Jan Boček

Milí čtenáři,

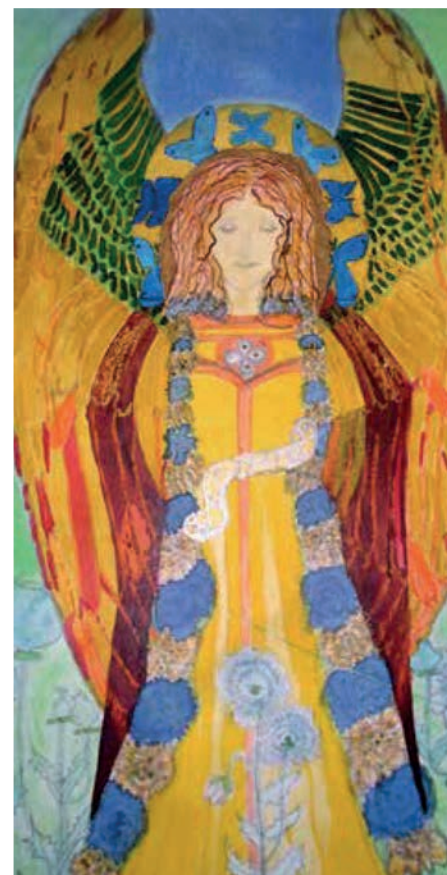
v minulém čísle Husity jsme vás informovali o vydání nové knížečky Kamily M. Lukasové s názvem Život jako second hand a slíbili jsme, že v dalších dílech periodika budeme přinášet výběr z obsahu, ukázky básní – modliteb a obrázků. Nyní vám předkládáme první „ochutnávku“.

Proč děti užívají vitamín D

V dalekých severních mořích řila byla vzácná bílá velryba. Nastalo jaro, a to tam v říši věčného ledu znamená, že po celý půlrok svítí slunce, je polární den, teploty vystoupí k nule, což je pro zdejší arktickou oblast úplný pašák, a na vodě plují puklé ledové kry.

Právě v té době se bílé velrybě narodilo děťátko. Proti své mamince, která svou délkou předčila mnoho velké lodě, bylo docela malé, asi jako dospělý tuleň.

Pořád chtělo vyrůst a být velké jako jeho máma a zvědavě se vyptávalo Moře, jak svého snu dosáhne.

Moře mu odpovědělo: „To já samo a sluneční paprsky, pronikající skrze mou hladinu, ti pomůžeme. Vlijeme do tebe velkou sílu a ty budeš růst, až se jednoho dne staneš krásnou velrybou, ozdobou severních vod. Tou silou, kterou ti spolu se Sluncem dáme, je kromě jiného, blahodárný vitamín D, který je v mých vodách a ve slunečním jasu rozpuštěn. Užívej nás tedy každý den - po třech sudech Moře, a Slunce po třech hodinách.“

A opravdu! Za několik let už malá velrybka nebyla malinkou, ale velkou a dospělou bílou velrybou.

A proto si i ty, Kami, vezmi z malého velrybátka příklad a užívej svůj vitamín D, abys vyrostla v krásnou a ztepilou dívku a ženu. Samozřejmě nepij tři sudy...tobě stačí tři kapičky na lžičce týdně a troška sluníčka každý den.

Tak, a teď hezky spínej...

* Dobrou noc, žlutý pejsku a růžový králíčku Duháčku v mém košíku na kolečkách. Hvězdy už vstávají a měsíc otevírá bránu snů. Mějte se hezky, modrotisková panenka, Křemítku a Vochomůrko! Ať vás ráno najdu na svém místě! Celý svět odjíždí vláčkem Motoráčkem, co řídí můj tatínek a odváží všechno mé hračky, i maminku, a ráno zas přiveze nový svět na všech kolejkách. Dobrou noc, všesko! *

Vzpomínky malostranské (7)

OBCHODY A OBCHŮDKY

To jsem pořád ještě nechodila do školy, ale už jsem směla chodit nakupovat. Ale jen do jednoho obchodu tak, abych nemusela přecházet nikde ulici. Sice Valdštejnskou ulicí nejezdilo skoro žádné auto, ale zákaz byl zákaz. A tak jsem mohla jen do obchodu s potravinami, který byl v Kolovratském paláci v místě, kde je dnes pokladna a šatna Pedagogického muzea. Výhodou ovšem bylo, že jsem tam mohla jet na své koloběžce „z eroplánu“ s malou taštičkou na řidítkách. Vchod do domu měl těžké dubové dveře a tmavou chodbu, ze které se teprve vcházelo po několika dřevěných schodech do krámu.

Za pultem byla malá prodavačka, která stála na bedýnce a když šla pro nějaké zboží, tak musela seskočit a když zboží přinesla, tak zase naskočit na bedýnku. Bylo to velice zábavné pozorovat. Nalevo vedle pultu visel těžký vínový závěs, za kterým jsem nikdy nebyla a ani nevěděla, co za ním je. Až jednou byl závěs částečně odhrnut a bylo odtamtud slyšet veselý mužský hovor. Najednou jsem uslyšela známý hlas. Byl to hlas Jana Weřicha, kterého jsem moc dobře znala. Znala jsem celou rodinu nejen jako sousedy z Kamy a Velhartic, ale hlavně jako kamarády mojí babičky a dědy. Radostně jsem vlitla za závěs a pozdravila „Těbůh strejdo, co tady děláš“?

Byl to pozdrav, na kterém jsme se ve Velharticích po dlouhém vyjednávání vzájemně dohodli. Nebylo to tak jednoduché, protože všechny tety jsme zdravili pozdravem rukulíbám.

No a když jsme se sestrou a bratrem ve Velharticích pozdravili svým ruku-

libám strejdo, tak se nejdřív strašně rozesmál a potom nám řekl, ať všechny tety zdravíme rukulíbám, když si to táta přeje, ale jemu že budeme říkat ahoj. Na to jsme ale prohlásili, že my ahoj dospělým říkat nesmíme. A tak to strejda vyřešil a prohlásil, že v tom případě ho budeme zdravit „Těbůh“.

A u toho už celý život zůstalo.

Na můj upřímně míněný pozdrav se tentokrát rozesmáli všichni účastníci, kteří tam seděli u stolu a vesele popíjeli. Strejda mě s naprostou vážností všem představil a řekl, že on tam má důležité jednání, ale cože tam dělám já? Když se dozvěděl že jsem sama na nákupu pěti loupáčků a na koloběžce, tak se znova rozesmál, loupáčky si nechal připsat na účet s poznámkou, že když jsem motorizovaná, tak mě nebude zdržovat a abych pozdravovala doma. Když jsem přišla, vrátila peníze a vyprávěla, proč mi to tak dlouho trvalo, tak teď se zase smáli doma.

Když jsme byli u babičky na Kampě, tak jsme chodili pro malé nákupy k Havelkovům na Maltézské náměstí. Měli malý obchůdek se vším možným. Pan Havelka byl malý plešatý pán, který stával v modrém klotovém plášti před obchodem, zatímco paní Havelková byla o hlavu větší s bohatými šedivými vlasy s drůlkem, uvnitř v obchodě. Když o obchod přišli, tak léta byla hnědá kovová roleta na dveřích stažená. Bylo to, jako by Havelkovi zemřeli, protože jsme je už nikdy neviděli. Dnes je v domě Dánské vyslanectví a místo obchodu je kancelář.

Někdy nás babička poslala dědovi pro pivo ke Křížkům také na Mal-

tézské náměstí na roh k Prokopské ulici. Když jsme byli větší, tak už jsme směli na Kampu k Měšťánkovům. Paní Měšťánková byla při těle, tak všichni té hospodě říkali U kulaté báby. Ale to my jsme říkat nesměli.

Doma ve Sněmovní nás táta posílal pro pivo k „trojkám“ do Tomášské ulice. Bývalo to zcela běžné, že děti k večeri nebo nedělnímu obědu chodily pro točené pivo. Někdy jsem cestou trochu upíjela pěnu, ale vůbec mi to nechutnalo.

Na Malé Straně bylo k dostání všechno, na co si člověk vzpomněl. U školy v Josefské jsme měli hned na rohu malé tmavé papírnictví, které měl zamračený pan Kalousek, muž s mocným knírem. Tam jsme chodili jenom v nouzi nejvyšší. Dnes je tam nějaká vinárna. Běžně jsme nakupovali v krásném, čistém a vonavém papírnictví u paní Pilerové v Mostecké ulici. Vlídna a usměvavá paní Pilerová nás, včetně rodičů, znala jménem.

Ve škole jsme si spořili. Paní učitelka nám do spořicího listu psala naše drobné vklady.

Na konci roku nám měly být peníze převedeny do spořitelny. Jenomže když byla měnová reforma, tak paní učitelka peníze přepočítala známým kursem 1:5 a peníze nám vyplatila. Dostala jsem tuším asi 7,50 Kčs. Snad jediná z rodiny jsem z peněz měla velikou radost a hned jsem šla k paní Pilerové a koupila si tam za 5 korun skládací miniaturní leporelo fotografií Prahy, ve „stříbrné“ otevírací knížce. Paní Pilerová odhadující situaci po měnové reformě mně nákup rozmlouvala s tím, že se asi maminka bude zlobit. Nedala jsem se odradit, nákup jsem uskutečnila a šťastná jako blecha se šla domů pochlubit. Máma, když to viděla, tak se hrozně rozčilila, křičela že nemám

rozum, jestli si uvědomuju, že je to ve starých penězích 25 korun a hodila s mým pokladem v kuchyni na zem. Leporelo se na dlaždicích rozletělo a vypadlo z té nádherné stříbrné knížky. Brečela jsem a k dovršení všeho máma zase leporelo vrátila do knížky a musela jsem můj poklad paní Pilerové vrátit a poprosit zpátky o peníze. Ta, jak mě nešťastnou viděla, pokývala jen hlavou a řekla: „Já jsem to věděla“ a peníze mi vrátila. Tak skončil můj první samostatný nákup v nové měně.

Další malé, ale čisté papírnictví bylo v Karmelitské ulici. To pro nás už bylo trochu z ruky, ale zase tam prodávali kromě sešitů takové maličké drobnosti pro panenky, jako taštičku do školy, sešitky, knížky, tužičky, ale i papírové botičky, kabelky a jiné, pro mě strašně důležité věci.

V Mostecké ulici blíže u Mostecké věže bylo jediné hračkářství na Malé Straně. To byl můj sen! Celý svůj dětský život jsem si přála kočárek na panenky. Měli jsme doma veliký dřevěný kočárek s velikými koly a bílý proutěný, oba po naší mámě. Dnes by to byl sice starožitný klenot, ale já jsem toužila po kočárku, jaký jsem viděla v parku, a s kterým bych také mohla v parku chodit a vozit panenku. No, a tak jsem si často představovala, jak jsem přes noc v hračkářství zavřená a můžu si hrát s čím chci. Nikdy jsem to ale nahlas neřekla a později mi naši překvapeně řekli, že to netušili, když jsem měla doma tak krásné dva kočárky.

Vedle hračkářství byl obchod s textilní galanterií. Tam prodávala maminka naši spolužačky paní Zavadilová. Byl to dlouhý úzký obchod s regály, které měly spousty šuplíčků s mnoha bavinkami, špulkami, stužkami, mašlemi, no prostě nádhera.

Pokračování v příštím čísle.

Ing. Marijana Matoušková

Jižní Amerika – druhý břeh západu

Kdosi nazval Jižní či Latinskou Ameriku druhým břehem západu – a to je výstižné. Na jedné straně připomíná orient a na druhé straně se zde evropská kultura – tedy zejména španělská – promísila s těmi původními. Takže dnes je zde kultura spíše evropská. Je to i proto, že se zde celá staletí běžně uzavírala smíšená manželství, takže dnes má naprostá většina Latinoameričanů předky i indiánské, i evropské. Cesta do Jižní Ameriky může být dnes velikou inspirací. Letenky jsou někdy i překvapivě ne zas tak drahé a do žádné kontinentální latinskoamerické země už vízum nepotřebujeme.

Argentina a Chile jsou jediné dvě země s mírným podnebím. Většinu Jižní Ameriky tvoří tropy a subtropy, anebo naopak chladné vysokohorské oblasti. A ani těch Indiánů v těchto dvou zemích mnoho nepotkáte. Toto je spíše země přistěhovalců. V Jižní Americe nábožensky dominuje katolická církev, protože zde od začátku dělali misie Španělé: ovšem ve zmíněných dvou zemích to už neplatí tak docela – opět proto, že je zde mnoho přistěhovalců. Obě tyto země mají multimilionová hlavní města, a pak také rozsáhlé a málo obydlené planiny. Je zde i zajímavá příroda, ale musí se trochu hledat. Stejně tak původní indiánské kultury nejsou tak snadno viditelné jako v těch severnějších zemích.

Avšak v zemích jako je Bolívie a Peru, anebo pak Ekvádor a Kolumbie, najdeme památek spoustu. Nejvíce ovšem v Peru. Když sem v 16. století přišli Španělé, našli zde vyspělou říši, která se prostírala od dnešní Kolumbie po Argentinu, tedy na obrovském území. Říkáme jim Inkové, ale to není název etniky, nýbrž vládnoucího rodu. Asi něco jako Sovětský svaz. A Sovětskému svazu se říše podobala i v tom, že se pokoušela vybudovat jakýsi komunismus. Ale také to netrvalo dlouho, jen

asi sto let. Zde ovšem vývoj přerušili Španělé. Přinesli novou kulturu, tedy křesťanskou, respektive katolickou. Ale mezi památkami tvoří tedy ty incké jen jednu historickou vrstvu, mnohé další památky pocházejí z jiných epoch. A to i z dob velmi starých, až pět tisíc let, což je stejné jako nejstarší památky starého světa, např. mezopotámské. V Peru je několik starobyklých chrámových lokalit, které připomínají ty mezopotámské. A nejstarší peruánské umění – z kultury Valdivia – zase trochu připomíná archaické řecké umění. Jistěže to je jiné, ale svědčí to o tom, jak se civilizace a kultura propracovávala od začátků k tomu, co máme nyní. Incká říše nakonec všechny tyto civilizace zastřešila, a po ní tomu Španělé dali nový směr. Inkové stavěli domy z velkých kamenných kvádrů, které velmi pečlivě ohlazovali. Španělský styl stavění je v tomto ohledu výrazně hrubší, ale zase přináší barokní rozbujelost, která je dokonalejší v jiném ohledu. Výstižným příkladem je stavba hlavního inckého chrámu v tehdejší hlavním městě Cusco, která byla později přestavěna na barokní klášter. Je na první pohled vidět, co kdo stavěl (viz foto na obálce). Baroko v Jižní Americe je trochu jiné než v Evropě, historici umění mluví o andském baroku. V Jižní Americe totiž museli brát ohled na častá zemětřesení. Taktéž jsou zde větší výkyvy teplot než v Evropě.

I motivy výzdoby jsou někdy trochu jiné – mísí se motivy místní a evropské. Nicméně indiánský folklór stále žije. Jednak na venkově, ale také se rozvíjí i za účelem předvádění turistům. Což nemusí být jen úpadek původních tradic – ale vdechnutí jim nového života. Dnešní latinskoamerické země si umějí svého dědictví vážit. A týká se to jak indiánů vysokohorských, tak pralesních, tak tradic předkolumbovských, a i koloniálních.

Mgr. Pavel Benda

SILOKŘIVKY na hladině – třicátá kniha Olgy Nytrové

V duchovenské službě Církve československé husitské působící spisovatelka, publicistka, dramaturgyně, vysokoškolská pedagožka, manažerka – tím vším je na vrcholu své životní dráhy PhDr. Olga Nytrová. Její aktivní kulturní život, tvůrčí úsilí a vnitřní cesta k Bohu a poznáním se stávají pro mnohé vzorem, poskytují motivaci, spojují umělce z různých oblastí. Nejnovější básnická sbírka Silokřivky na hladině shrnuje jednotlivé sféry introspektivních i angažovaných pohledů na realitu a osobních otázek. Její verše vypořádají o hledání zázraků života, mapování skrytých algoritmů světa, oslavě krásy, deklaraci víry v nadreálnou, vznešenou pravdu. Zároveň přinášejí autorčinu kontempLATIVNÍ ZPověď.

Kultivovaná, vysoce erudovaná básnička neokázale čerpá z kulturního dědictví, antické filosofie, Pisma svatého. Básněmi oslaví významné umělce a myslitele, neváhá sofistickovaně použít citáty z jejich díla, s nímž je důvěrně obeznámena. Svě intelektuální portfolio rozšiřuje o aktuální poznatky vědy, které do básní s důvtipem začleňuje po stránce ideové i metaforické. Úhelny bod bytí však znamená pro Olgu Nytrovou etika, morální kánon v individuálním, společenském i všelidském kontextu, měřítko věcí vznešených i běžných, rozcestník v labyrintu každodenních rozhodnutí.

Poezie se v její tvorbě stává základem, jistotou i vyjadřovacím prostředkem, nejušlechtilějším z umění, ale také jazykem imaginace a estetickým kodexem. Další z význačných motivů, k nimž se básně Olgy Nytrové otevřené a radikálně vyjadřují, přinášejí temné stránky současnosti, ztráta tradičních, ušlechtilých hodnot, negativní aspekty v lidských vztazích. Nade vším však zůstává Bůh, podoben jasnému majáku za soumráčných existenčních okamžiků, duchovní opora v náročných situacích, nejnítěrnější průvodce osudem

i v pokojný čas. Nermalou pozornost věnuje Olga Nytrová reminiscencím na svoji rodinu a své postavení v minulých i současných vztahových konstelacích. Představují zdroj traumat, která básnička s důvěrou svěřuje čtenáři, ale také vzpomínky na dětství jako útočiště i prapůvodní zdroj tvůrčích sil. Zvláště období Vánoc zosobňuje v podání autorky magický drahokam, zářící čistou dětskou fantazií. Sugestivní, až filmově plastické obrazy z autorčiných cest po Francii a Izraeli tvoří k introspektivním veršům braviřitý kontrast.

Soupis názvů básní v obsahu Silokřivek na hladině jakoby vytváří samostatné verše pro každý ze sedmi oddílů sbírky. Připomínají ohňostroj smělých vizí, místy zdánlivě nespoutaných souvislostmi, kterým strhává čtenáře a nutí ho rozletět se za hradbu slov. Dokládají tak důmyslnou strukturu autorčiny knihy, v níž nic není ponecháno náhodě, vše se řídí propracovaným vnitřním řádem, a přesto je oživováno hlubokými, upřímnými city.

V citovém akordu souzní s básněmi Olgy Nytrové kouzelné ilustrace maličky Vlasty Polívkové a podkreslují působivost veršů, například vizí dítěte putujícího s babičkou nebo půvabným a neokázalým portrétem autorky – či spíše zachycením její vnitřní podoby. Více než průvodní slovo nabízí ušlechtilý a chápající prolog lékaře, spisovatele a básníka Bohumila Ždichynce spolu se závěrečným zamyšlením o poezii z pera oceňovaného umělce Jana Vodňanského. Umělecký projev básničky rámuje redakční úprava Václava Strachoty.

Silokřivky na hladině představují ukázkou zralého, vybroušeného básnického umění, ale také svátečně zářivou četbu i posílení pro klopotné cesty všedních dní. Dočtete, a pocítíte touhu se vrátit do hájemství poetických vizí a naléhavých myšlenek Olgy Nytrové.

PhDr. Františka Vrbenská

Legenda Štefánik

Pokračování z minulého čísla

V Paříži pak zastihl Štefánika telegram, v němž ho T. G. Masaryk žádal o pomoc při urovnání kompetenčních sporů mezi francouzským a italským velením československých legií. Štefánik se však chtěl ale předtím zastavit na Slovensku, kam ho pozval jeho přítel Vavro Šrobár. Přestože mu byla nabídnuta cesta vlakem, vybral si letadlo. Variantu cesty vlakem si ponechal jen pro případ velmi špatného počasí.

Tady si mnozí lidé z publika opravili své historické znalosti, neboť se domnívali, že generál Štefánik přiletěl do vlasti v jednomístném letadle, které sám pilotoval. Přiletěl však bombardérem Caproni 350, kde kromě něj byli další 3 muži posádky. Stroj měl kostru z ocelových trubek a profilů a dřevěná křídla, zbytek tvořily dřevěné lišty a nosníky s plátěným potahem.

Co se v neděli 4. května 1919 ve Vajno-rech nedaleko Bratislavy opravdu stalo, není zcela jasné ani po 100 letech, neboť vyšetřovací komise pod vedením kapitána letectva F. Zapelloniho dorazila na místo teprve další den, v pondělí 5. května, kdy už nic nebylo na svém místě. Jisté bylo jen to, že se letadlo při přistávacím manévru zřítilo a posádka zahynula. Komise na základě dostupných informací uvedla dvě oficiální verze katastrofy.

První: Štefánik pilotoval letadlo na přistání a kvůli svému zdravotnímu stavu omdlel, což se mu občas stávalo již dříve. Nešťastně padl na řídicí páku výškového kormidla a druhý pilot už neměl šanci nabrat výšku. Druhý: Generál Štefánik letadlo neřídil. Neštěstí způsobil přetržený drát antény radiostanice, který byl na letadle ponechán, přestože radiostanice byla z důvodů utajení letu před odletem

odstraněna. To omezilo manévrovací schopnosti výškového kormidla a letadlo se propadlo do vzduchového trychtýře a v důsledku toho se zřítilo. Na zemi pak začalo hořet.

Objevilo se však i svědectví tvrdící, že letadlo vybuchlo už ve vzduchu, a dalo tak vzniknout několika konspiračním teoriím. Například slovenští nacionalisté tvrdí, že havárie byla atentátem, a že letadlo bylo úmyslně sestřeleno. Další teorie naznačuje, že letadlo bylo neúmyslně zasaženo československými vojáky, kteří tehdy bránili naše území před armádou Maďarské republiky rad a spletli si italské poznávací znaky s podobnými maďarskými. Ale pro tato tvrzení není žádný důkaz.

V poslední době se objevilo i dávné písemné svědectví Štefánikova přítele a velitele Čs. legií v Rusku generála Maurice Janina. Ten se domníval, že Milan Rastislav Štefánik ukončil svůj život sám. V závěru života ho sužovaly kruté bolesti žaludku a domníval se, že má rakovinu. Váhal také, zda svůj život spojit s Giulianou Benzoniou, nevěděl, jaká ho čeká budoucnost.

Verzi sebevraždy odmítl nejen přednášející, ale i posluchači, kteří se zapojili do živé diskuze. Předcházely jí také ukázky dobových vzpomínek přátel na Milana Rastislava Štefánika.

Ještě dlouho besedovali přítomní se spisovatelem Břetislavem Ditrychem o zajímavé a složité osobnosti našich moderních dějin Milanu Rastislavu Štefánikovi, který byl na jednu stranu velmi ctizádostivý, pracovitý, k sobě nasmírně přísný a náročný, na druhou straně i romantický snilek, často sužovaný pochybnostmi a zodpovědností, a který zazářil jako kometa a stal se legendou.

*Květoslava Salmonová
LDK Dialog na cestě*

LIPANY – Pietní akt 2019

V neděli 2. června 2019 zástupci úvalské a uhlířskojanovické náboženské obce Církve československé husitské (CČSH) uctili v Lipanech u mohyly pietním aktem památku 585. výročí BITVY U LIPAN (30. května 1434). Květiny položila devadesátiletá členka NO v Uhlířských Janovicích ses. Miluška Andrllová.

Při pietním aktu připomněli tak památku bojovníků – účastníků bitvy, k níž došlo nedaleko Českého Brodu, jež dodnes v české historii slouží jako nešťastný příklad a symbol české nesvornosti.

V bitvě se střetla polní vojska táboritů a sirotků – radikálních husitů (na jedné straně) a umírněných husitů v koalici s českými katolíky, včetně panské jednoty vedené Divišem Bořkem z Miletínka (na druhé straně). Bitva skončila katastrofální porážkou polních vojsk, zahynulo v ní prý až na deset tisíc mužů. Nejhuře dopadlo sirotčí polní vojsko, o jeho existenci po bitvě prameny mlčí. Většina polního vojska táborského Lipany přežila, ale radikálové se z tohoto úderu ani

politicky, ani mocensky již nevzpamatovali. Jisté k tomu přispěla i skutečnost, že v bitvě padli Prokop Holý zvaný Veliký (jeden z největších husitských vojevůdců a politiků), Prokop Malý řečený Prokůpek a další hejtmani.

Koalice umírněných husitů a českých katolíků pak, aby vrátila zemi klid, uzavřela mírové dohody s koncilem v Basileji (kompaktáta – kompromis mezi stanoviskem římskokatolické církve a husitským programem – čtyřmi artikuly pražskými) a s císařem Zikmundem Lucemburským, který byl tak českými stavy i městy přijat za českého krále (v Jihlavě v červenci 1436). Tak bylo českým kališníkům povoleno přijímání pod obojí.

Česká historická tradice i většina českých historiků se shoduje v názoru, že bitvy se (na straně vítězů) zúčastnil i čtrnáctiletý Jiří z Kunštátu a z Poděbrad (1420–1471), budoucí český král (1458–1471).

*BK, JP, jSk, NO Úvaly,
NO Uhlířské Janovice*

Jak vzácná milost XIX. ročník Festivalu duchovní hudby

Již XIX. ročník Festivalu duchovní hudby se uskutečnil v pátek 5. července pod kopulí chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Festival je každoročně pořádán pod záštitou patriarchy ČČSH ThDr. Tomáše Butty, Th.D. a biskupa pražského doc. ThDr. Davida Tonzara, Th.D. za přispění NO ČČSH Praha 1-Staré město a Ministerstva kultury ČR. V letošním roce na úvod zazněly velebné tóny Boellmannovy Toccaty c moll v podání **Michala Hanzala**, varhaníka chrámu sv. Mikuláše. I letošní ročník festivalu oficiálně zahájil bratr patriarcha ČČSH ThDr. Tomáš Butta, Th.D. Přivítal přítomné, ocenil, že své volné dny věnují hudbě. Těž připomněl, že v příštím roce Církev československá husitská oslaví sté výročí od svého založení. A pak již moderátorky a spoluorganizátorky festivalu Markéta Hlasivcová a Květoslava Salmonová vyzvaly první účinkující – soubor festivalu, kterým byl **Komorní soubor Matoška** z Tábora. „Matoška“ je pravidelným účastníkem festivalu, čehož si vážíme o to více, že ještě týž den mají služební povinnosti ve své náboženské obci. Jejich písně nás velmi potěšily, zvláště pak žalm v úpravě Dalibora Matošky.

Poprvé na Festivalu duchovní hudby účinkoval **Sbor varhaníků a zpěváků Církve československé husitské**, vedený celocírkevním kantorem ČČSH dr. Zdeňkem Kovalčíkem. V jejich podání jsme vyslechli několik skladeb Mozartových, Kraftových, B. de Marzi. Zvláště pak píseň J. Newtona *Jak vzácná milost* nás vzala u srdce. Znovu jsme si uvědomovali, jak nás tato společná setkání s duchovní hudbou velice obohacují, že jsou pro účinkující i posluchače opravdovou milostí a darem od Boha. A pak již byl na řadě soubor **KVINTUS**, v posledních letech také pravidelný účastník festivalu. Pod vedením sbormistra Jiřího Doubka zaznělo ordinarium Misa Criolla (krelská mše) od argentinského skladatele Ariela Ramireze. Podbarveno španělskými rytmy nadšení z účinkujících i posluchačů doslova tryskalo.

Po Bachově skladbě Preludium a fuga G dur BWV 541 opět v podání Michala Hanzala, již přišli na řadu sólisté. Z kůru zazněly velebné tóny skladeb Mozartových a P. Mascagniho v podání prof. **Ladislavy Nohejlové**, za doprovodu varhan Michala Hanzala. Další sólistkou byla **Jana Kozubková**. Tato zpěvačka, oceňovaná za schopnost propojovat nezávislé hudební a divadelní projekty, zpívala ve vlastní úpravě dvě písně z oratoria Marka Šlechty Kázání na hoře. Dále zazněly dvě písně z její vlastní tvorby.

A pak již nastoupil **Smíšený pěvecký sbor Smetana** pod vedením sbormistra Jana Jiráčka. Tento pěvecký sbor každoročně pořádá 16 – 18 koncertů, ale my jsme se s ním v letošním roce již setkali na slavnostním shromáždění k výročí narození T. G. Masaryka v Parlamentu ČR. V provedení sboru jsme vyslechli 5 skladeb. Zvláště prosté a velebné tóny hymnu „Tebe poem“ zhudebněného D. Bortnjanským nám připomněly to důležité: Tebe poem. Tebe blagoslovím. Tebe blagodariam Gospodí! Poté zazněla improvizace písně „Dej nám moudrost, odvahu“ v podání varhaníka Blahoslava Rataje, a pak již byl na řadě poslední účinkující letošního ročníku Festivalu duchovní hudby: capellová skupina **Let's Go!** pod vedením sbormistra Marka Šlechty. Tento soubor miluje a zpívá spirituály a již jsme měli to potěšení je slyšet v loňském i předloňském ročníku FDH. A pak již přednosta odboru kultury ThDr. J. Vaníček poděkoval účastníkům i pořadatelům festivalu. A již zazněla závěrečná píseň ze zpěvníku „Krásná je modrá obloha“, na varhany doprovázel Blahoslav Rataj. A s letošním ročníkem FDH bychom se tak mohli rozloučit slovy závěrečné písně: „Krásná je modrá obloha, je zážrak pod ní žít. Písněmi ten dar od Boha můžeme vyjádřit.“

RNDr. Markéta Hlasivcová,
Dialog na cestě

Blahoslavení caparti Marka Šlechty

Marka Šlechtu jsem před více než 10 lety poznala především jako hudebníka, skladatele, autora hudebních publikací, zejména spirituálů. Založil hudební seskupení Geshem a Let's Go! Až postupně jsem poznávala, jak je Marek všestranná osobnost. Pedagog, lektor o holocaustu a antisemitismu, postupně se přidávaly další a další aktivity. Utrpení nevinných ho nenechává klidným. On i jeho hudební skupina Let's Go! milují a propagují spirituály – písně radosti a naděje. Bojuje, aby nikdy nebyly zapomenuty hrůzy holocaustu. 8. března je každoročně na řadě míst po celé České republice pořádán vzpomínkový Happening PAMATUJ! Je to připomínka likvidace terezínského rodinného tábora a následného zavraždění 3 792 českých židovských mužů, žen a dětí.

Když členské státy OSN vyhlásily 21. září jako první den celosvětového složení zbraní a nenásilí – Den světového míru, Marek Šlechta se stal koordinátorem této iniciativy pro Českou republiku. Na těchto, v dnešní době velmi potřebných, aktivitách se podílí i Pražský klub spisovatelů, Dialog na cestě a NO ČČSH v Karlíně. V zasedací síni NO ČČSH Praha 8 v Karlíně jsou u příležitosti Mezinárodního dne míru a Happeningu Pamatuj! pořádána setkání, na kterých spisovatelé i pamětníci vzpomínají a předčítají ze své tvorby věnované tématu holocaustu a lidských práv. Markovy postoje se formovaly již v dětství, kdy jeho otec, pan Miroslav Šlechta, byl pronásledován kvůli svému náboženskému přesvědčení. Z téhož důvodu nebyla Marku Šlechtovi uznána vojenská katedra při vysoké škole a on sám se musel zavázat k práci v důlním provozu do třiceti let věku. Teprve po roce 1989 měl Marek možnost naplno rozvinout své nadání a uplatnit své vize. Při Markově širokém záběru jsem se ani nepodivila, že píše básně. A v roce 2016 vydal svou první básnickou sbírku Křížovatky mezi řádky. V roce 2018 pak vyšly další dvě – *Blahoslavení caparti* a *Dvěře dokořán*. V obou básnických sbírkách nacházíme verše

bojující proti zlu ve všech podobách, zcela v souladu s autorovým celoživotním posláním. Humor i skepse, hořkost a naděje. Témata celospolečenské závažnosti i verše milostné. Hra, ironie a mnoho dalších faset básníkovy osudy. Jako je on sám obdařen mnoha talenty, i jeho verše se dotýkají mnoha témat. Básně bojující proti bezpráví i verše hravé, milostné, lidské příběhy.

Obě básnické sbírky jsou rozděleny dle zaměření veršů do několika částí. Mottem **básnické sbírky Blahoslavení caparti** je: „Blahoslavení budete, když se nebudete bát z řady vystoupit/ a svědčit pravdu, i když pravda nebude v kurzu,/ když se vystavíte riziku ztráty vlastního života tím, že/ pomůžete pronásledovaným, perzekuovaným nevinným.“ Objevují se zde i aktuální témata současnosti, např. terorismu: *Figurant pohnut svatostí poslání,/ vylévá srdce, teď nic mu už nebrání,/ odchází do města, obléká tuniku,/ pod ní má smrti stroj, bez viny, bez hříchu, a on jist si svým úkolem, poslušen výcviku,/ vidinou rajských panen potlačí paniku,/ až odpálí sám sebe uprostřed lidí na chodníku,/ takže co nejvíc bezvěrců ztratí svůj život a pýchu.* Složitost a protiklady, krásu i ošklivost života nám básník přibližuje v části: **Suma průniku** „Poetika duše,/

protetika těla./ Na koníku kluše/ víla rozechvělá, Napětí noci,/ touha zvůle moci./ Průlom prostoru a tvaru,/ radost z nezaslouženého daru.“

V části **Obnažená přítomnost** nalézáme všední věci i konkrétní životní příběhy, střídají se zde verše s prozou.

A na závěr autorovo vyznání a pohled na svět, se kterým nelze než souhlasit: „Kámen, jež zavrhl stavitelé, stal se kamenem úhelným. Žalm 118, 22. Kámen má hrubost věkům vzdorující skály a jemnost tvořivých kapek vody v letním kuropění.“

Jedním z nosných témat druhé básnické sbírky *Dveře dokořán* je bezesporu hravost: „Něco v nás si hraje, Něco v nás, hluboko kdesi,/ snad v srdci, snad v duši,/ snad v hlavě, temenní čakře, sestro má, můj bratře,/ cosi v nás toužebně chce v každé fázi životaklusu,/ rozverně žít dětský čas.“

„Blahoslavení budete, když se nebudete bát z řady vystoupit/ a svědčit pravdu, i když pravda nebude v kurzu,/ když se vystavíte riziku ztráty vlastního života tím že/ pomůžete pronásledovaným, perzekuovaným nevinným.“

Nalezneme však zde i zamyšlení a úvahy, například v básni *Milníky nejistoty*: Co znamená pro Čecha „stát vždy na správné straně?“/ Znáť předem vítěze a dřív než musí mu platit daně?/. Anebo přes všechny trapné opletece/ jít v boji za pravdu do konfrontace,/ kde míra nebezpečí ohrožení vlastního života/

A autorský záměr závěrečné části **Na schovávanou s věčností** je vskutku experimentální, sám básník k tomu uvádí: „V „modulární“ básni je možné některé výrazy nahradit jinými. Dochází k jakési „doplňovačce“, jejíž výsledek závisí na tvořivosti a ori-

ginalitě doplňujícího.“ Já osobně bych přivítala přehlednější uspořádání jednotlivých částí obou sbírek. Ale knihu poezie „na posezení“ pravděpodobně nikdo číst nebude, předpokládám tedy, že si i toho čtenář ani

nepovšimne. Poezie Marka Šlechty je jako on sám, mnohvrstevná, snažící se přes všechny obtíže obsáhnout život v celé jeho šíři, hloubce a kráse. Zajímá se o současnost, bojuje proti zlu a ignoranci a zároveň život miluje. Vážně se zamýšlí nad jeho peripetemiemi a s humorem dokáže přiznat, že všechno může být jinak, než si myslíme... všechno je jinak, někdy i naopak“ říká v básni na závěr druhé básnické sbírky.

Meditativní fotografie Jiřího Šury a Anny Drevické dokreslují atmosféru obou básnických sbírek, slovní i výtvarná část knížek spolu vzácně souznějí.

RNDr. Markéta Hlasivcová

Malé zamyšlení nad knihou DOTEKY KRÁSNÉHO UMĚNÍ

Dialog mezi uměleckými sférami je podle mého názoru výraznější, když se opírá o dva pilíře. Jedním z nich je orientace na výrazové a formotvorné umělecké prostředky, určitě i technickou kvalitu uměleckého projevu. Druhým je prohlubování emocionálního prožitku prostřednictvím obsahu (etiky) uměleckého sdělení. Jestliže důležitou myšlenku „oblečeme“ do více uměleckých rovin, dojde k jejímu posílení a vědomému nebo nevědomému utváření postoje jako relativně trvalého zaměření člověka k životním hodnotám. To jsou dva důležité aspekty interpretace krásy v poezii.

Pokračování z minulého čísla

Překvapivý náhled na duchovní vyjádření výtvarných sdělení malířů Rembrandta a Leonarda da Vinciho představují básně *OLGY NYTROVÉ Rembrandt, Židovská nevěsta a Leonardo da Vinci*. Esej *Interpretace poezie má váhu* vede k účtě ke slovu a k mateřskému jazyku. Může provokovat tvůrčí myšlení a život jako hru. *Hra má spolulidský horizont* – jejím posláním je sdílet cit i vědomosti, spolupracovat. Tyto procesy vycházejí podle autorky z duchovní roviny, která je opravdovým „darem“ pro tvůrčí osobnost. Autorka dokumentuje sílu slov, která nesou společenské poslání u Josifa Brodského, ruského básníka a spisovatele z bývalého Leningradu. Píše o něm ve své esej *Josif Brodskij ví, jak jazyk básníkovi napovídá*. Myslím si, že velice pohnuté životní podmínky umělce zapříčinily i vysokou kvalitu jeho díla, která vyplynula, jak sám prohlásil při přijímání Nobelovy ceny v roce 1987, ze třech zdrojů poznání: analytického, intuitivního a z vnuknutí. Poezie může využít všech tří.

BOHUMIL ŽDICHYNEC chápe *Houslový klíč* ve stejnojmenné básni jako prostředek k odemknutí naděje na šťastný život. Je ukryt před okázalostí světa a nachází se v upřímném srdci. Domnívá se, že je chybou „utíkat od sebe“. Naopak pro osobní rozvoj je vhodné kultivovat vlastní smysly a nebránit

se jejich prolínání. Láska „musí se vejít do srdce, nechce-li ztratit naději“ píše autor v básni *Odlet vlaštovky Bohuslava Reynka* o osudu vynikajícího básníka a zároveň gra-

fika Bohuslava Reynka. Autor se zabývá *Syndromem falešné vzpomínky* a přibližuje z několika úhlů proces synestezie, která spočívá v prolínání smyslů a ve vyvolávání komplexního zážitku doprovázeného inspirací, bohatou představivostí, imaginací a tvořivým jednáním. Člověk přemýšlí o sobě a svém poslání. V tom uvažování se současně projevují i málo pochopitelné představy o vesmíru, jehož součástí je i lidské vědomí. „*Falešná vzpomínka*“ zvaná dějá vu je velmi silné hnutí myslí se silným zvukovým nebo obrazovým prožitkem a je propojena synestezii a kreativitou. Vychází z dědičných vloh, které obsahují evoluční informace o senzitivitě, zaměřenosti k cíli, restrukturalizaci, integritivě, fluenci, elaboraci aj. Tvořivost umožňuje vznik skutečných „darů“ pro náš život, ať už v hudbě, výtvarném, či literárním umění, nebo v pedagogice aj. Její funkcí je spojovat zdánlivě

nespojitelné. Pro autora vzniká otázka, „zda naše imaginace, představivost, není jediným, vědomým druhem představivosti, která je univerzální pro celou přírodu, a jako taková pak funguje i v lidském podvědomí, pod povrchem...“? Přemýšlí dokonce o jakémsi dynamickém atraktoru (přitahovacím systému v čase), v němž hrají právě imaginace a synestezie podstatný význam. A v čase od počátku do konce lidského života může člověk modelovat svou imaginaci. Proto jsou kreativita a imaginace tak důležité pro vnitřní i vnější hodnotový svět člověka. A jak dokáže básnické slovo vykreslit obrazové i hudební představy v duši představil v básni *Magická podleťní Praha*.

Na život je možné nahlížet z tisíce různých podob a stále to bude pravda. Poněkud sarkastický přístup a životní nadhled projevil ALOIS MARHOUL ve své básni Až. Báseň je pro celou knihu užitečná, protože umožňuje odstoupit od záležitostí vysoce filosofických k určité humorné interpretaci života jako „fóru“ v podání chóru havranů. Ale přesto obsahuje vše, co tvoří „vzlety i pády“ každého člověka.

Do části, která nese souhrnný název Interpretace krásy, přispěl LUBOŠ Y. KOLÁČEK svým zamyšlením nad *Kontemplací v umění*. Přibližuje vědomí umělce v procesu jeho tvorby a zachycuje jeho nejrůznější fáze. Zamýšlí se nad myšlenkami teatrologa Jana Czecha, který tento proces charakterizuje od počátečního nepokoje až ke klidové průzračnosti a jisté srozumitelnosti. Aby mohlo umělecké a duchovní sdělení vstoupit do vědomí člověka jako poselství, je nutné se odmlčet a usebrat. Jen tak se může dostavit ono citové vzrušení, po kterém člověk mocně touží. Autor cituje Jana Czecha, který se domnívá, že „ve stavu kontemplanace se předmět našeho vnímání sám uspořádává nebo vtiskuje řád našim smyslům a náš postoj je tak naladěný melodií, kterou vysílá námi vnímaný svět“. Tento proces se uskutečňuje niko-

li jen u umělce, ale také u posluchače, čtenáře nebo pozorovatele, který může prožívat umělecký obsah prizmatem své osobnostní kvality. Umění je v tomto smyslu pro člověka skutečným darem.

Interpretace krásy je zřejmá i z básně *Slova z pyramid a rakví* BŘETISLAVA DITRYCHA. Člověk se najednou ocitne v časovém prostoru o tisíc let zpět, avšak myšlenky vsazené do dobové atmosféry souzní s naší přítomností.

LEKCE KRÁSY ŽIVOTA

Poslední část knihy přivádí kultivovaného čtenáře k hlubokému zamyšlení nad odpovědností člověka za uchování krásy života v sobě i vně sebe. K tomu je zapotřebí stále prosit za moudrost svoji vlastní i za moudrost svého okolí, která se podle mě projevuje v několika rovinách. Důležitá je moudrost zkušenosti, která předpokládá vnímání pozitivních impulzů z minulosti. Je nutné nepřebírat je automaticky, ale nechat se jimi inspirovat pro vlastní názory, tvořivé projevy a svobodné chování v přítomnosti. Jen tak bude možné si z budoucnosti vybrat možnosti, o kterých je člověk přesvědčen, že jsou jeho následující a vhodnou cestou. Jako druhou spatřuji moudrost napodobování hodnot, které se stále prolínají lidským rodem. Opět nejde jen o napodobování, ale o snahu nacházet společné frekvence a ty pak osobnostně transferovat do pozitivních hodnot v našem vymezeném životním prostoru a čase. Ještě je jedna rovina, která je z lidského hlediska velmi cenná – moudrost získaná hlubokým přemýšlením, meditací. Je darem a člověk ji může užívat ke svému prospěchu a radosti. Jsem přesvědčen o tom, že počitek životní krásy je vložen do našeho života od zrození a je možné se ho naučit vnímat. K tomu jsou ale důležité zkušenosti, napodobování a přemýšlení o celém životním hodnotovém spektru.

doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.
Univerzita Karlova,
Pedagogická fakulta

Letnice umělců v Plzni

V Muzeu církevního umění plzeňské diecéze se v rámci letošních Letnic umělců, které se konaly již podeváté, uskutečnilo 4. června 2019 pravidelné autorské setkání. Jeho tématem se stala biblická „Píseň písní“.

Za Středisko západočeských spisovatelů se zúčastnily Jaroslava Málková a Tamara Kopřivová, která pořad moderovala. Z Pražského klubu spisovatelů přijely Olga Nytrová a Františka Vrbenská, za středočeské spisovatele básník Alois Marhoul. Autorská čtení hudbou doprovázely pod vedením Petry Brabcové studentky ze ZUŠ Chrást. V historických prostorách kaple sv. Barbory přečetla Olga Nytrová svou esej, věnovanou Písní písní

a hovořila o smyslu Letnic a nepředmětném myšlení. Františka Vrbenská na dané téma nabídla verše již zesnulého kolegy Pavla Weigla. Plzeňské a pražské básnířky pak společně zašly na večeri a na přípitek do restaurace na náměstí Republiky. Potvrdily tak, že umělecká spolupráce a dialog po programu mají již letitou tradici a patří k sobě.

Ing. Václav Strachota
Foto Eva Hubatová

HUSITSKÉMU LIDU,
KTERÝ V TĚCHTO MÍSTECH DNE 29. ZÁŘÍ 1419.
PO PRVÉ SI UVĚDOMIL,
ŽE MILOVATI A DRŽETI PRAVDU ZNAMENÁ
BRÁNITI JÍ VŽDY A PROTI VŠEM.